N°. 3212 — 1857.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden ƒ 6.00, *franko* door het geheele Rijk.

Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG 24 NOVEMBER.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentiën wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 23 November.

Voorleden Zaturdag heeft de Tweede Kamer, in hare beraadslagingen over de begrooting van *Binnenlandsche Zaken*, twee punten behandeld, welke voor de rigting bij de tegenwoordige wigt hebben: het *lager onderwijs* namelijk en de *publieke werken*.

De uitvoering van de wet op het *lager onderwijs* is door den heer Elout van Soeterwoude ter sprake gebragt, die begreep den minister den pols te moeten voelen omtrent de politieke beginselen van dit ministerie. Wij stippen in 't voorbijgaande aan de opmerking van den heer Elout, dat het stelsel van dit ministerie zou zijn wat Groen genoemd heeft een zwichten voor de meerderheid. Spreker maakt zich bezorgd, of de Regering in de uitvoering der onderwijs-wet nog verder zal gaan en in het toegeven de uiterste grenzen bereiken. Hij wenscht daaromtrent gerust te worden gesteld. — Het is mogelijk dat zijne rede duidelijker is geweest dan het kort verslag, dat voor ons ligt. Inmiddels is het ons onmogelijk daaruit af te leiden van welken aard zijne bekommering is en welke geruststelling hij van den minister verlangt? Hij vreest dat er nog eischen en inwilligingen zullen komen? Welke? 't Wordt niet gezegd. Zou 't ook mogelijk zijn dat de heer Elout eischen stelt en inwilligingen begeert, die de wet uitsluit?

Wij vatten 't niet waarom men de vastheid van beginselen van den minister van *Binnenl. Zaken* betwijfelt. Want de minister is, althans in zake van onderwijs, altijd voorstander geweest van de rigting, die thans boven drijft, en verder, dat opzigt is de aanval van den heer Elout zeer onhandig. De heer van Rappard was reeds als referendaris aan 't ministerie van Binnenlandsche Zaken, wat hij thans is als minister. Dat kan niemand en zeker niet den heer Elout onbekend zijn. Wij begrijpen 't dat de »*Groenen*" van dit ministerie, 't welk zij hielpen in 't leven roepen, iets anders hebben verwacht. Maar waarom leenden zij toch de hand aan hunne ergste vijanden in een ministerie, gebouwd op kerkelijke beroeringen? De April-beweging had hen immers kunnen geleerd hebben, dat hunne bekwaamheid om onrust te zaaijen wordt geëxploiteerd ten einde hen-zelven te mystifiëeren. En desniettegenstaande hebben zij zich nog na de April-beweging laten gebruiken voor het opzweepen van *Maartsche buijen* om op nieuw misleid te worden! Zij hebben geen regt om zich te beklagen over de teleurstelling, die zij ondergaan, zij hebben die zich-zelven te wijten. Wie in een put loopt, dien hij voor anderen, met eigen handen, heeft gegraven, die heeft geen regt van klagen en weinig aanspraak op de meewarigheid der toeschouwers.

De minister heeft verklaard, en met regt, dat hij op het stuk van onderwijs niet van beginselen is veranderd en dat hij in zijne wet heeft uitgewerkt, wat bij hem altijd in beginsel heeft vastgestaan. Hij voegt er bij, dat zulks is geschied tot tevredenheid der overgroote meerderheid der Kamer en hij waagt het ook te zeggen »der bevolking, die met vertrouwen de uitvoering der wet afwacht." — Wij weten niet of dat vertrouwen wel heel groot is. Gaarne erkennen wij dat er geen bepaald wantrouwen bestaat tegen den minister; maar er is een groote afstand tusschen gemis van wantrouwen en het bestaan van vertrouwen. In 't midden ligt eene zekere bezorgdheid, die onder de Katholieken vrij algemeen en niet zonder grond is. Intusschen, wat de minister zegt omtrent de wijze, waarop hij plan heeft de wet uit te voeren, is vrij raadselachtig. Hij zegt, dat hij de wet zal uitvoeren »met het oog op het belang, dat ieder Nederlander in het onderwijs heeft; immers de toekomst van het land hangt daarvan grootendeels af; hij zal dit doen naar pligt en geweten en doordrongen van het besef van al het gewigt aan de volvoering verbonden; hij zal het doen *zonder aanzien des persoons*, met het oog op al wat waar en goed is." De minister houde het ons ten goede, als zijne verklaring ons trouw in het beknopt verslag is terug gegeven, dan vinden wij daarin veeleer reden van verontrusting dan van vertrouwen. Dat hij te werk gaat, »zonder aanzien des persoons," »naar pligt en geweten" en »met het oog op het belang dat ieder Nederlander in het onderwijs heeft" is zeer wel, maar zegt niets. Maar als hij daaraan toevoegt dat hij daarbij voor oogen zal houden »*al wat waar en goed is*", dan gaat hij te ver, want juist dit is het punt van verschil. Wat is waar en goed op de school? De bijbel? De dogmatiek? De rationalistische leer? Wat voor den minister waar en goed is, zal dat ook waar en goed zijn voor den orthodox-Protestant, voor den Israëliet, voor den Katholiek, voor den rationalist? Wat beteekenen dan de woorden van den minister? Het zou hem-zelven moeijelijk zijn om dat te bepalen. Wij weten dat hij voor de vuist sprak. Maar hij moest verwachten, dat hij over 't onderwerp zou worden aangesproken. Hij had zich dus kunnen voorbereiden tot een klaar antwoord. Bij gemis van eene duidelijke verklaring, waarop wij regt hadden, meenen wij te mogen verzekeren, dat het antwoord des ministers geen bijdrage is om het vertrouwen, dat hij veronderstelt te bestaan, te vermeerderen.

Verder ten antwoord op eene aanmerking van de heeren Hoynck van Papendrecht en Godefroi verzekert de minister, dat hij eene wet op de landverhuizing in aanbouw heeft.

Bij de behandeling der onderdeelen van de begrooting komt de heer Hoynck van Papendrecht met de klagt, dat er bij de Kamer weinig lust bestaat, om uitgaven voor de statistieken te verleenen. — Dat is ons zeer aangenaam. Het is ongeloofelijk hoe veel beschrevene papieren die statistieken op elkander stapelen, zonder dat zij ooit door iemand worden nagezien. Wat baren zij anders dan groote onkosten en grooten last voor de ingezetenen?

Vervolgens komen de *publieke werken* aan de beurt. De heer Godefroi wijst op het projekt om Holland op zijn smalst door te snijden, dat, zoo hij meent, zoo niet tegengewerkt, zeker ook niet bevorderd wordt.

De heer de Kempenaer klaagt, dat het ministerie van Buitenlandsche Zaken geen haast maakt in zijne onderhandelingen, om onze ontworpene spoorlijnen met Duitschland in aanraking te brengen. Groote belangen zijn door die traagheid bedreigd.

De heer van Heiden Reinestein op zijne beurt meent, dat ook het ministerie van *Binnenlandsche Zaken* niet van traagheid is vrij te pleiten; hij verlangt dat het meer spoed aan den dag legt.

Daarop is geantwoord door den minister van *Binnenlandsche Zaken*:

Dat het kanaal, om Holland op zijn smalst door te snijden, door hem met allen ernst behandeld wordt. De zaak staat niet stil voor bedenkingen van het departement van Oorlog. Ziehier wat er van de zaak is, wij hebben dat met genoegen van den minister vernomen en 't zal in Amsterdam welkom zijn. Het departement van Oorlog heeft bevonden, dat bij het kanaal, waarvan spraak is, Amsterdam niet veilig is voor een vijandigen aanval, tenzij er nieuwe verdedigingswerken worden opgeworpen. Nu vordert het departement van Oorlog niet, dat de onderneming die kosten zal dragen. Maar de minister van oorlog, alvorens die koncessie goed te keuren, wil de gerustheid hebben, dat de Kamer de gelden zal verleenen voor die defensiewerken benoodigd. Als hij daarop rekenen kan zal de zaak geen verder bezwaar ondervinden. Zij zal spoedig ten einde komen, als de Kamer de gezindheid aan den dag legt om die defensiekosten op de begrooting te brengen.

Hij schrijft verder den tragen gang onzer onderhandelingen toe, niet aan den minister van Buitenl. Zaken, maar aan de mogendheid, waarmeê wij onderhandelen, die zich niet altoos inschikkelijk en welwillend betoont — eene opheldering, die welligt gevoegelijker in komité-generaal dan in de opene Kamer kon zijn gegeven.

Ook de minister van *Buitenlandsche Zaken* heeft daaraan een woord toegevoegd tot bevestiging, dat Pruissen onwillig is. — Welk is de reden van Pruissen's tegenstand? Dat is voor ons onbegrijpelijk. Pruissen heeft toch bij die aansluiting even veel belang als wij-zelven. Is daartoe van onze zijde oorzaak gesteld? Hebben de Belgen Pruissen doof en blind gemaakt voor hunne en onze belangen? Ziedaar vragen, die wij wenschen opgehelderd te zien. De tegenstreving van Pruissen toch is onnatuurlijk, en zij doet onze diplomatieke aktie weinig eer aan. —

De minister van *Buitenl.* Zaken heeft ten slotte verklaard, dat als Pruissen niet is te overreden om de aansluiting te gedoogen, men dan de aansluiting een weinig hooger zal zoeken in Hanover. Misschien zal dit nog wel het beste middel zijn, om Pruissen te overtuigen.

In een brief uit Rome, van den 13n dezer, wordt ons gemeld, dat Mgr. de Bisschop van Haarlem aldaar in goeden welstand is aangekomen.

Bij besluit van 20 November 1857, n°. 52, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, aan de nagemelde kommissiën uit de Staten van Noord-Holland magtiging te verleenen, om na de wintervergadering der Staten hare werkzaamheden voort te zetten, als:

1°. aan eene kommissie benoemd tot onderzoek van het voorstel, betreffende de wijziging van het reglement op de uitoefening van de jagt en visscherij in de provincie;

2°. aan eene kommissie belast met het onderzoek van den aanleg eener brug over het IJ in verbinding met Amsterdam;

3°. aan eene kommissie belast met het onderzoek betreffende de zaak van het verleenen van pensioen aan provinciale ambtenaren.

Uit Luxemburg schrijft men van 19 Nov., dat twee nieuwe groothertoglijke besluiten zijn verschenen tot wijziging der eerst sedert eenige maanden bestaande kieswet. De direkte distrikt-verkiezingen, die tegen de Regering zijn uitgevallen, worden opgeheven en door indirekte in de kantons vervangen. De bestaande kieskollegiën worden ontbonden en de Groot-hertog behoudt zich voor, om als vóór 1859 nieuwe verkiezingen moeten plaats vinden, den Gemeenteraden de benoeming der kiezers op te dragen. In de hoofdstad zal dan de raad direkt de afgevaardigden benoemen. Van deze bevoegdheid wordt reeds gebruik gemaakt bij de herkiezingen in twee distrikten, waar notarissen gekozen waren, wien de Regering niet veroorloofd heeft hun mandaat aan te nemen. De Groot-hertog behoudt zich het regt voor bij besluit te bepalen, dat de benoemingen der kiezers in het openbaar zullen plaats vinden. Het ander besluit heft de bestaande Gemeente-wet op en bepaalt den census, reeds in 1854 verdubbeld, op het dubbele van het tegenwoordig bedrag.

Eergisteren is brand ontstaan op eene voorkamer op Regtboomsloot, bewoond door een 89jarigen man, wiens kleederen vuur schijnen gevat te hebben; zijn ligchaam is geheel verkoold teruggevonden.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Zaturdag, 21 November.

In den aanvang dezer zitting heeft de kommissie voor de verzoekschriften omtrent een aantal adressen, rapporten uitgebragt, met welker konkluziën, allen strekkende om die stukken ter griffie neder te leggen, de Vergadering zich achtereenvolgens vereenigd heeft.

Daarna zijn de beraadslagingen voortgezet over de Staatsbegrooting voor 1858.

Bij de algemeene behandeling van hoofdstuk V (*Departement van Binnenlandsche Zaken*) voerden het woord de heeren: Elout van Soeterwoude, Hoynk van Papendrecht, Godefroi en de minister van Binnenlandsche Zaken.

De afdeelingen 1. (*Kosten van het Departement*); 2. *Kosten van het bestuur der provinciën*); 3 (*Nationale militie*), 4. (*Medische politie*) en de daartoe behoorende artikelen 1 tot 56 werden achtereenvolgens zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd.

Over art. 59 der 3de afdeeling (*Verdere uitgaven betrekkelijk het binnenlandsch bestuur*) luidende:

„Reis- en verblijfkosten, schrijf- en drukloonen en verdere uitgaven voor de algemeene statistische kommissie ƒ 6000; had eene woordenwisseling plaats tusschen den heer Gevers Deijnoot en den minister van Binnenlandsche Zaken, waarna het artikel met 49 tegen 5 stemmen werd aangenomen; terwijl de verdere tot deze afdeeling behoorende artt. 67 en 58, 60 tot 64 zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd werden.

Alvorens de beraadslaging te openen over de 6de afdeeling (*waterstaat en publieke werken*) werden omtrent eenige verzoekschriften, die onderwerpen betreffende, rapporten uitge-

bragt, met welker konkluziën de Kamer zich achtereenvolgens vereenigde.

Over die afdeeling in het algemeen deelden eenige beschouwingen mede de heeren Godefroi, de Kempenaer, van Heiden Reinestein, van Akerlaken, van Hoëvell en de ministers van Binnenlandsche Zaken en van Buitenlandsche Zaken.

De artikelen 66, 67, 68, 70, 72 tot 79, werden achtereenvolgens zonder beraadslaging goedgekeurd.

Artikel 69, betreffende de aanstelling van een bouwmeester en andere ambtenaren bij de landsgebouwen te 's Gravenhage en Amsterdam, gaf den heeren van Bosse en Gevers Deijnoot aanleiding eenige inlichtingen daaromtrent te vragen, welke door den Minister van Binnenlandsche Zaken gegeven werden.

Artikel 71, verbetering der rivieren en onderhoud en herstelling van de rivierwerken ƒ 767,350, werd aangenomen nadat de heeren Dommer van Poldersveldt, Mackay, Elout van Soeterwoude, Delprat en Reinders eenige aanmerkingen hadden gemaakt omtrent onderwerpen in dit artikel bedoeld, welke sprekers door den Minister van Binnenlandsche Zaken beantwoord werden.

Bij art. 80, subsidien aan besturen, maatschappijen, instellingen en personen, als bijdragen tot de bekostiging van werken ƒ 277,267,33, bragt de heer Anemaet den toestand der hagen en schipsluis van Brouwershaven ter sprake.

De Kamer zal de behandeling der volgende artikelen op maandag aanstaande voorzetten. Aan het einde der zitting hebben de kommissien tot onderzoek der voorwaarden waaronder de consulaire agenten van Turkije en Portugal in de overzeesche bezittingen zullen worden toegelaten, dienaangaande rapport uitgebragt, zullende over de conclusie nader worden beslist.

HOORN, 21 November. Op de markt alhier werden 225 stapels kaas aangevoerd, wegende te zamen 37,387 Ned. ℔. Prijzen kleine graskaas ƒ 21; dito kommissiekaas ƒ 25.50.

DELFT, 21 November. De prijzen der kaas zijn heden geweest: ƒ 13.50 à ƒ 16 per 100 Ned. ℔. Ter markt verkocht 19 stapels, wegende 4231 Ned. ℔.

ZUTPHEN, 19 November. De prijzen van granen, boteren en aardappelen, op de heden alhier gehoudene markt waren als volgt: Tarwe ƒ 9 à ƒ 10.50, Rogge ƒ 6.45 à ƒ 6.85; Boekweit ƒ 7 à ƒ 7.50; Boter ƒ 21 à ƒ 23; Aardappelen ƒ 1.80 à ƒ 2 per mud.

GORINCHEM, 21 November. Wegens den lagen waterstand te Keulen en op de Rhoer, kunnen alhier geene ponten met kolen komen; ten gevolge waarvan er van deze brandstof weinig voorraad is. *(U.)*

ARNHEM, 21 November. Heden nacht vond men voor een logement te dezer stede zekere M. bewusteloos op straat liggen. Bij onderzoek bleek het dat deze persoon in gezegd logement den vorigen avond zijn intrek genomen en eene kamer op de eerste verdieping betrokken had. Hij schijnt min of meer beschonken te zijn geweest en in den slaap te zijn opgestaan met het voornemen de kamer te verlaten; hij heeft echter het raam voor de deur aangezien, althans hij is daaruit op de straat gevallen. Ondanks den hoogen val heeft hij niet het minste letsel bekomen. *(Arnh. C.)*

— Ten gevolge van den aanhoudenden lagen waterstand is de brandstof hier duurder geworden, hetgeen ten opzigte der steenkolen en van gruis nog veel drukkender zou zijn, indien er niet gelegenheid bestond, om dat per spoortrein aan te voeren. De friesche turf is evenwel moeijelijker te bekomen, daar de IJssel thans weinig meer is dan eene beek. De aannemer van de steenen, benoodigd tot het leggen van nieuwe straten, is door denzelfden waterstand buiten staat ten behoorlijken tijde aan zijne verpligtingen te voldoen. *(U.)*

MEPPEL, 20 Nov. Hier is thans proces-verbaal opgemaakt, wegens een misdrijf, dat gelukkig zelden in dier voege voorkomt; het geldt hier eene ontaarde moeder, die een aankomend jongentje, waarover zij stiefmoeder is, bij herhaling op zeer onmenschelijke wijze behandelde; wij zullen daarvan hier geene nadere beschrijving geven, ten einde het menschelijk gevoel niet te kwetsen; dit jongentje is heden in beklagenswaardigen toestand uit de woning dier ouders genomen, naar het stads-ziekenhuis overgebragt en onmiddellijk onder liefderijke verzorging en geneeskundige behandeling gesteld. *(U.)*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 22 Nov. De zaak der voorbehoudingen van Rusland in de handelsbetrekkingen met de Zwarte-Zee, is grootendeels overdreven geworden. Er zijn, van wege het Petersburger kabinet aan dat van Parijs voldoende inlichtingen gegeven, en het fransche goevernement zal op geen andere wijze dan als bemiddelaar tusschen beiden treden. Het hecht overigens weinig gewigt aan dit konflikt, 't welk door lord Stratford de Redcliff vergroot is, en de zaak zal zelfs niet voor de konferentiën te Parijs gebragt worden, waarvan intusschen het begin der werkzaamheden nog te bepalen is; men meent [illegible] voor Januarij zal plaats hebben, aangezien [illegible] der scheiding van de divans op den 25ⁿ December gesteld.

— Volgens de *Patrie* zal de keizer der Franschen den 28sten dezer het wetgevend ligchaam niet in persoon openen, daar in deze zitting slechts hoofdzakelijk de geloofsbrieven van de nieuwe leden zullen worden onderzocht. De plegtigheid der opening door den Keizer in persoon zou, volgens bovengenoemd blad, daarentegen den 15den Januarij plaats hebben, daar op dien dag het wetgevend ligchaam op nieuw zal bijeenkomen.

— Het is nu zoo goed als zeker, dat de heeren Carnot en Goudchaux den eed als afgevaardigde niet zullen afleggen. Er zullen dus te Parijs drie nieuwe keuzen moeten gedaan worden, aangezien ook in de vakature moet worden voorzien, ontstaan door het overlijden van den generaal Cavaignac.

Wat daarentegen de heeren Olivier en Darimon betreft, die ook te Parijs zijn gekozen, en den heer Curé die te Bordeaux afgevaardigd is, deze drie zullen, naar men verneemt, den eed als zoodanig afleggen.

— Het meerendeel der afgevaardigden is te Parijs aangekomen, en dagelijks groeit dat getal nog aan. Het vraagstuk, dat onder hen aan de orde is, betreft natuurlijkerwijze de geldigheid der benoemingen. Men zegt, dat er uit de departementen vele protesten ingekomen zijn. De zaak van Migeon is ook een der eersten, die behandeld moet worden; en dit zal geen der minste moeijelijkheden uitmaken, daar vele afgevaardigden even als Migeon verkiezingsbulletijns en staatkundige geloofsbelijdenissen hebben rondgedeeld.

— Te Parijs en in eenige voorname fransche handelsteden zijn faillieten bekend geworden van huizen, die op Noord-Amerika zaken doen. Dit was onvermijdelijk. Een misschien overdreven opgave, begroot op 30 à 40 duizend het aantal arbeiders zonder werk te Lyon.

— In de maand Oktober heeft de invoer van goud de uitvoer met zes millioen franken overtroffen.

— Men is tegenwoordig op het ministerie van oorlog, op bevel des Keizers, onledig met een veelomvattend werk over den veldtogt in de Krim. Daarbij is gebleken, dat het effektief der naar het Oosten gezonden troepen bedraagt driemaal honderd duizend twee honderd achten-zeventig man. Hoevelen van daar teruggekomen zijn, is tot dusverre niet bekend gemaakt.

— In de diplomatieke kringen te Parijs loopen eenige losse geruchten over een ministeriële krizis te Berlijn, ten gevolge van verschillende zienswijzen tusschen den prins van Pruissen en den minister von Manteuffel.

— Heden heeft in de kapel St. Ferdinand te Neuilly een lijkdienst plaats gehad ter gedachtenis van de hertogin van Nemours, welke vele vrienden in Frankrijk had en diep betreurd werd. Hoewel geen officiëele uitnoodiging ontvangen, had zich een talrijke menigte in de kapel vereenigd, waar zich verscheidene beroemde personen bevonden, alsmede een aantal dienaars der oude koninklijke familie.

— Men zegt, dat de pater Jezuiët Lavigne dit jaar de vastenpreeken op de Tuileriën houden zal.

— Men spreekt veel in hoogere kringen van een nieuw werk van lord Normandy, in 2 deelen. Die lord was engelsch ambassadeur onder Lodewijk Filips, en heeft de gebeurtenissen der revolutie van 1848 bijgewoond. Dit nieuwe werk is niets anders dan een dagboek, door lord Normandy vóór, gedurende en na de revolutie van 1848 gehouden. Lord Palmerston had zich over dat boek verontrust, en vreesde de openbaringen van den schrijver-diplomaat. Lord Normandy beloofde niet te veel te zullen zeggen, doch zij die het werk gelezen hebben, zeggen dat de voormalige ambassadeur zijn woord niet heeft gehouden. Hij drukt zich onbewimpeld over menschen en zaken uit. Ten aanzien van de bekende spaansche huwelijken, ten gevolge waarvan het engelsche goevernement op Lodewijk Filips en den heer Guizot zoo gebeten was, heeft lord Normandy in zijn dagboek al zijne gal uitgestort op het hoofd der familie Orleans, maar bovenal op den heer Guizot. De overige prinsen dier familie worden er beter in behandeld; de lord spreekt zelfs van hen met lof. Men verwacht een vertaling van het werk.

— Men schrijft uit de vorstendommen, dat de beweging der turksche troepen daarheen nog niet officiëel is, doch dat in de bureaux te Konstantinopel toebereidselen gemaakt worden om des gevorderd dien maatregel terstond uitvoering te doen erlangen. Een sterke divizie, waartoe kavallerie behoort, zal te Silistria in kwartier komen. Verder schrijft men uit gemelde hoofdstad, dat een toenadering tusschen Reschid-Pacha en den heer de Thouvenel op het punt is tot stand te komen.

— Men leest in den *Moniteur*: »Een zeer merkwaardige wandelstok is door doktor Galezowski aan prins Napoleon ten geschenke gegeven.

»Die wandelstok, van een enkel stuk ivoor gemaakt, werd, jaren geleden, te Parijs gekocht en door een Pool, Stanislaus Kobylinski, naar Lithauwen gebragt, die hem gaf aan den heer Georges Kobylinski, sekretaris van de kamer des adels van het goevernement Minsk, een man bekend door zijn smaak voor historische merkwaardigheden en bezitter van een tamelijk zeldzame kollektie van dergelijke voorwerpen.

»Onlangs met den heer Otto Horwalt wandelende, liet de heer Kobylinski bij ongeluk den stok vallen. Hij brak en er viel een opgerold papiertje uit, dat omtrent de familie van Keizer Napoleon een soort van voorspelling behelsde, welke door de gebeurtenissen is verwezenlijkt geworden. Dat briefje, de dagteekening van 22 Augustus 1815 dragende, den dag dat de kolonel La Bedoyère stierf, luidt als volgt:

»»In het jaar onzes Heeren 1815, het 21e der Regering van Lodewijk XVIII, is deze wandelstok in het »bezit gekomen van den heer Lepage, zwaardveger van »Keizer Napoleon den Grooten, die, hoewel ten tweedemale »afwezig, nog in zijn edel en onuitroeibaar geslacht zal »kunnen terugkeeren. Wee hunner, welke dien grooten »man durven schenden, hoewel hem zekerlijk feilen te »verwijten zijn.

»La Bedoyére is dood. Zijn bloed roept om wraak!

»Den 22 Augustus 1815.

»LEPAGE.

»Lodewijk de gewenschte zal nog, op zijne manier, »21 jaren regeren."

»De heer Otto Horwalt, getuige van het feit, heeft den wandelstok naar Parijs gebragt en eenige dagen daarna aan prins Napoleon ten geschenke gegeven."

— Uit Turijn schrijft men, 'tgeen bereids ter loops is medegedeeld, dat in Piëmont de uitkomst der verkiezingen niet volkomen aan de verwachting van den heer de Cavour beantwoord heeft. Het ministerie behoudt eene aanzienlijke meerderheid, dit is niet te ontkennen, maar de strijd is zeer heftig geweest en zulks bewijzen de 75 stemmen, waarvan het ministerie 45 benoemingen heeft verkregen en de twee oppozitiën 30. In Savoye heeft de oppozitie 18 kandidaten op de 20 erlangd, doch zulks is natuurlijk, daar het hertogdom aan de katholieken adel behoort. Kortom, de uiterste regterzijde is versterkt, terwijl de uiterste linkerzijde verdwenen is, behalve de heer Brofferio. Wat vooral de verkiezing gekenmerkt heeft, is, dat voor het eerst de leden van de adel en de groote grondbezitters naar het kandidaatschap hebben gedongen. Een groot getal leden van in het regter-midden zullen met het ministerie over staatkundige vraagpunten overeenstemmen; maar ten aanzien van godsdienstige quæstiën zullen zij het in ernstige bezwaren kunnen wikkelen.

ENGELAND.

LONDEN, 20 November. Gisteren is er een nieuwe proef genomen om den Leviathan te water te brengen. Er waren 600 uitgezochte werklieden, om daarbij de behulpzame hand te bieden. Men had een groote wijziging in de bewerking aangebragt; nu waren de kabels, welke bij de eerste proefneming gehecht waren aan vaartuigen, die in de Teems ten anker lagen, aan de aanlegpalen van het admiraliteitsgebouw op de tegenovergestelde kade vast, ook de werktuigen waren op vasten bodem.

Ten vier ure begonnen de vier waterpersen met al hare kracht op het schip te werken, doch zonder het te kunnen bewegen; toen werden al de werklieden gebezigd aan de windassen en andere werktuigen op den oever, om door middel van kabels het schip te laten afloopen. Maar te twee ure brak de voorkabel en de werkzaamheden moesten gestaakt worden.

De direkteuren en de ingenieur verliezen evenwel den moed niet, en schijnen overtuigd dat zij een volgenden keer slagen zullen. De gebroken kabel kan niet eerder dan binnen tien dagen hersteld worden en de heer Brunel zegt, dat men de derde proefneming den 2 December zal doen.

— Op het voorstel van lord Palmerston aan de Koningin zijn den generaals Havelock en Wilson, ter belooning voor de diensten, welke zij het land bij den opstand in Indië bewezen hebben, den titel van baronet verleend. De eerste zal den titel ontvangen van sir Henry Havelock, baronet van Lucknow, en de tweede dien van sir Archibald Wilson, baronet van Delhi. Dat besluit zal bij het publiek zeer aangenaam zijn. Maar de vrienden van generaal Havelock beweeren, dat die onderscheiding voor hem niet groot genoeg is, en men hem liever het pairschap had moeten geven, gelijk zulks ten aanzien van sir John Keane in 1839 heeft plaats gehad.

— De heer Adams, een engelsch bouwkundige, heeft onlangs voorgesteld, de zamenstelling der ramen van gebouwen zoodanig te wijzigen, dat daardoor dubbele ruiten of glazen in elk raam kan aangebragt worden, waardoor de warmte in gebouwen aanmerkelijk bevorderd, en de togt tegen gegaan wordt.

— Met de *Persia* zijn te Londen tijdingen ontvangen uit New-York, loopende tot 11 dezer, benevens 605,000 dollars aan goud. De faillissementen worden minder. De staat der banken is ook verbeterd; sommige harer hebben de betalingen in specie hervat. De algemeene finantiëele toestand was dien ten gevolge beter. De katoenmarkt was ook williger.

— De engelsche bladen deelen zeer treurige berigten mede uit het land der Kaffers. Die berigten, welke tot 20 Augustus loopen, melden, dat het land bij voortduring aan ontzettenden hongersnood ten prooi was;

zelfs, dat de geheele bevolking daardoor met den dood bedreigd wordt. De menschen stierven er bij duizenden en er ging geen dag om waarin niet een groot aantal huisgezinnen over de grenzen trokken, ten einde hulp in de engelsche kolonie te zoeken. Het koloniaal bestuur had reeds 4000 dier ongelukkige Kaffers in dienst genomen voor openbare werken. De oorsprong van dat groote onheil moet alleen gezocht worden in het gedrag van een inlander, die zich als profeet uitgaf en de bevolking had aangespoord om de velden onbebouwd te laten. Deze krankzinnige raad werd gevolgd; van daar dat op dezen oogenblik noch vee noch levensmiddelen in het Kafferland aanwezig zijn, zoodat de inboorlingen of van honger sterven of, indien zij kunnen, naar andere gewesten de wijk nemen moeten.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 21 Nov. De regelende vergadering van den bondsdag heeft besloten, dat de eischen van Lauenburg, het voorstel van Pruissen en van Oostenrijk en dat van Hanover, aan het deensche goevernement zouden worden medegedeeld, ten einde het in staat te stellen daarop een antwoord te geven, hetwelk het voor zijne zaak nuttig en raadzaam oordeelde.

— De Groot-hertog van Baden heeft den 19den dezer in persoon de kamers geopend. In de bij die gelegenheid gehouden troonrede, heeft de Groot-hertog onder anderen verklaard, dat de onderhandelingen met den pauselijken Stoel spoedig op het sluiten eens konkordaats doen hopen, dat in overeenstemming is met de belangen des Staats en der Kerk.

— Uit Maintz ontvangt men voortdurend nadere bijzonderheden betreffende de schrikkelijke ramp, welke die stad geteisterd heeft. Zoo leest men, dat de verwoesting hoe ijverig men met de opruiming der puinhoopen bezig is, steeds een deerniswaardigen aanblik vertoont. Op het dak der protestantsche kerk werd een steen van cirka 5 centenaars geslingerd, die het zwaar beschadigde en vervolgens onder vreeselijk gekraak op de daken der naaste huizen en eindelijk op het domplein viel. In eene straat werd het voetpad door een neervallenden steen geheel verbrijzeld. Het is schier ongeloofbaar, dat een steen van ruim 18 centenaars met zulk een snelheid door het dak van een huis viel, dat er geen grootere opening dan die van den steen in het dak werd veroorzaakt; de verdere schade door dien steen aangerigt is aanzienlijk. Nabij de Stefanuskerk ligt een steen van ongeveer 5 centenaars, die den koepel van den kleinen kloktoren medesleurde; de hoofdtoren der kerk staat scheef. Orgel en altaren zijn verbrijzeld. In de Weisgasse, lager einde, zijn schier al de huizen van hunne daken beroofd; in het boven-einde zijn al de huizen ingestort. Aan den Gautoren is geen bewoonbaar huis meer aanwezig. Op het eigenlijke tooneel der verwoesting is geen spoor van den kruidtoren te zien; op het [illegible] een straat van 130—140 huizen, liggen [illegible] door elkander, dat geen straat te herkennen is; wie weet hoe vele menschen er onder bedolven liggen! In het logement *Donnersberg* viel een steen, die naauwelijks twaalf man hebben kunnen vervoeren. In de Augustijnerstraat viel een steen door drie verdiepingen op een wieg en vermorzelde het daarin liggende arme wicht. Verscheidene familiën, die op hetzelfde oogenblik den dood vonden, zijn ter aarde besteld. Hoe groot het getal slagtoffers is weet men niet, en zal niet spoedig bekend zijn. Men beweert in de stad dat de ontploffing niet door zelfontbranding is veroorzaakt, maar de onmenschelijke daad eens booswicht is. Alle gasthuizen, scholen, openbare gebouwen, zijn met gewonden opgevuld. Hun aantal is zeer aanzienlijk.

— Een duikerschip van geheel nieuwe uitvinding is thans te Hamburg ten toon gesteld. Het is geheel onafhankelijk van de gewone dampkringslucht, en daarom van geene buizen voorzien, 't geen wegens deszelfs aanzienlijke lengte tot nu toe bij de vervaardiging van duikertoestellen, de grootste zwarigheid opleverde. Het nieuwe duikerschip, door den heer Stelling, te Hamburg, uitgevonden, bevat 32 reservoirs, welke door middel van eene luchtpomp gevuld zijn met twintigmaal verdigte dampkringslucht en 5120 kubieke voeten kunnen bevatten. De zamengeperste lucht kan men naar verkiezing in het schip onder water laten uitstroomen, zoowel voor de ademhaling van de bemanning als voor het rijzen en dalen van het schip; het beweegt zich voorwaarts en wordt bestuurd door middel van twee archimedische schroeven. De uitvinder heeft bij de zamenstelling den bouw van den visch op het oog gehad.

— Te St. Petersburg is voor eenige dagen een verschrikkelijke brand ontstaan in een gebouw, dat 3000 bewoners had, van welke vele zijn omgekomen.

ITALIE.

ROME, 14 Nov. De prins Petrulla, gezant van Napels te Weenen, die zijn Regering bij de hoven van Opper-Italië moet vertegenwoordigen, is, naar men zegt, reeds vertrokken. Men beschouwt dit als een nieuwe poging om Napels en Sardinië te verzoenen, ten gevolge van de te Osborne aangeraden besluiten, die achtereenvolgens te Stuttgart en te Weimar behandeld zijn. Eenige dagen geleden kon men in den franschen *Constitutionnel* een brief uit Turijn lezen, waarin gezegd werd, dat de sardinische Regering vijandig tegen den pauselijken Stoel gestemd bleef. De heer de Grammont, fransch gezant, zou niet gezind wezen om als tusschenpersoon te dienen, en het piëmonteesche ministerie zou daarentegen in de aanstaande zitting wetsontwerpen aanbieden, waarbij het werk der geestelijke hervormingen werd voortgezet en daaraan meer vastere grondslagen gegeven, en dat alles zonder eenige medewerking van den pauselijken Stoel.

Men schijnt hier in het onzekere te zijn over deze, volgens den *Constitutionnel* door het sardinische ministerie voorgenomen maatregelen. Zoo de heeren de Cavour en Ratazzi van oordeel mogten zijn, dat de godsdienstige toestand van hun land nog verergerd moet worden door stoute en haastige maatregelen, is het mogelijk dat zij aan de Kerk en den H. Stoel nieuwe beproevingen bereiden. Maar het is meer dan waarschijnlijk, dat het berigt uit Turijn aan den *Constitutionnel* slechts een taktiek geweest is om op de verkiezingen te werken, even als de ontkenning van het bestaan der vermaarde lijst des ridders E. Lumley Woodyeor of Lumley.

Niets zou meer opmerkelijk wezen, dan de geschiedenis dier lijst en het vreemde der daarmede in verband staande voorvallen. Toen er sprake geweest was van de Nota, door het hof te Napels aan dat van Turijn gezonden, bij gelegenheid van het nemen van den *Cagliari*, hielden de engelsche, fransche en duitsche bladen een uit Genève gedagteekende depêche in, welke zeide, dat de geschillen tusschen de beide hoven bijgelegd waren, dat de napolitaansche minister Caraffa zijn dringende Nota had terug getrokken, en het turijnsche ministerie aan den anderen kant beloofd had zeven en twintig der gevaarlijkste uitgewekenen te verdrijven. De ministeriëele bladen in Sardinië ontkenden de waarheid van dat berigt, doch weinige dagen later bevatte de *Armonia* een brief uit Napels, Lumley onderteekend, waarin beloofd werd den naam op te geven der zeven en twintig personen, welke Piëmont waren uitgezet.

Een nieuwe ontkenning volgde in de ministeriëele bladen en vooral de *Unione* bestreed den brief in de *Armonia* met hevigheid; maar de heer Lumley stuurde weldra de volledige lijst over. Deze heer Lumley behoort tot den engelschen adel en is de zoon van een britsch generaal. Hij heeft uit overtuiging de zaak van den Koning van Napels omhelsd, zooals het trouwens vroeger meermalen het gebruik onder de engelsche aristokratie was om zich aan de verdediging van deze of gene zaak toe te wijden. De ridder Lumley heeft verzekerd, deze lijst aan een onbescheiden handeling op deze of gene kanselarij verschuldigd te zijn.

Men kan nagaan welke moeijelijkheid voor het piëmonteesche ministerie, op het oogenblik der verkiezingen, zulk een debat en zulk een mededeeling gewees moeten zijn. De liberalen, zoo de genoemde lijst echt is, moesten daardoor afkeer van het ministerie krijgen. Zoo de 26 personen verdienden gebannen te worden, zeiden zij, moest de Regering dit doen, zonder daardoor den aandrang van het napelsch bestuur af te wachten; of zij verdienden het niet en dan was hun verbanning een groote onregtvaardigheid; zoo redeneerden de liberalen.

— De schorsing van het proces te Genua heeft geen andere oorzaak dan die, waaruit de ontkenning van het bestaan der lijst van Lumley voortvloeide, en konden door dit proces voor het ministerie onaangename feiten aan het licht komen, zoowel als voor sommige der ministeriëele kandidaten. Men zou er uit ontwaard hebben dat misschien Ratazzi een grootere aandeel in dit komplot had dan men algemeen denkt. Men vond het dus beter met dat proces tot na de verkiezingen te wachten.

De nieuwe vertegenwoordiger van Piëmont te Rome zal de ridder Buoncompagni zijn, en ondanks de brieven in den *Constitutionnel* voedt men thans hoop op een vergelijk.

De financiëele konsulta heeft zich den 6n vergaderd. De zitting is geopend door een rede van zijn prezident Kardinaal Savelli. De H. Vader heeft de leden der konsulta voor de zitting met groote welwillendheid ontvangen.

— De pauselijke Regering heeft groote plannen voor met Civita-Vecchia. Nadat zij het bestuur over die haven weder heeft op zich genomen, zal Civita-Vecchia door het aanleggen van aanzienlijke werken, tot den rang der eerste zeehavens in de Middellandsche zee verheven worden. Om de stad te vergrooten, moeten de bestaande vestingwerken gesloopt en nieuwe aangelegd worden.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 23 November.

BEVALLEN (19 Nov.): C. D. Bouter, geb. Sonn, Z. — J. [illegible]mann, geb. Deutz, D. — (20 Nov.): [illegible], geb. [illegible]gles, D.

OVERLEDEN (17 Nov.): H. M. W. Pieterse, wed. B. Holl, 50 jaren.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		20 NOV. 4½ u. gebl.		21 NOV. 4½ u. gebl.	
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.	103			
Nederl. Bank	4				
Nederl., Werkel. Schuld	2½ pCt.	62 9/16	62⅝	62½	62⅝
Dito Dito	3	74⅜	74 5/16	74½	74 5/16
Dito Dito	4	95 15/16	95¾	95 15/16	
Amortisatie-Syndikaat	3½				
Aand. Handel-Maatsch.	4½	142	140½	142	141
dito Contant	4½	143	141¾		
Oost-Ind. Leening	4½	93 7/16			
Aand. Holl. Spoorweg					
Leening idem	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg	4½				
Maatschappij van Weld.	4				
België, Cert. Adm. B. Bk.	2½				
Dito *Rothschild*	2½	50⅛			
Frankrijk, Certifikaten	3				
Spanje, Obligatiën	1¼	24⅞	24⅝	24⅝	24 11/16
Dito	3	41⅝	41[illegible]		
Dito Binnenlandsche	3	36½	36⅛	36 3/16	36⅛
Amortisable Schuld					
Bewijzen Coupon					
Portugal, Obligatiën	3	43½	43¼	43 5/16	
Dito 1856	3	43⅛	42⅞		
Uitgestelde					
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5	103⅛	102⅞	103	
Dito bij idem 1828/1829	5	102¼	101¾		
Cert. bij idem 1831/1833	5	91¼	91¼		
Dito bij idem 1840	4	84¼	84⅛		
Dito bij *Stieglitz*	4	83½	83¼		
Dito Nieuwe	4				
Dito 5de Serie	5	96¼	95½		
Dito 1855; 6de Serie	5	97 13/16	96⅞	97⅛	96⅞
Dito Adm. te Hamburg	5				
Dito dito te Londen	5				
Dito dito dito	4½	93½	93		
Inschrijv. in Assignatiën	6				
Certifikaten van dito	6	64⅛	64		
Spoorweg Aandeelen	5	70¼	70		
Polen, Aand. 1835, fl. 500		149	148⅝	149	
Obligatiën	4 pCt.	77½	77	77½	77
Pruissen, Oblig.	4½				
Aandeelen 1854	3½				
Beijeren, Spoorweg Aandeelen					
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5	74			
Dito dito	4		59		
Dito Metalliek	5	71⅝	71	71 1/16	71⅛
Dito Rente Amsterdam	5	84½	84⅛	84½	84⅜
Dito Nationale 1854	5	73 13/16	73⅛	73 9/16	73 5/16
Dito dito	2½	37⅝	37 5/16	37¼	
Weener Bankaktiën		f 1090	1084		
Dito Aand. fl. 250, 1839		400	395		
Dito dito 250, 1854	4 pCt.	312	310	311	
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5				
Dito bij *Rotschild*	5				
Denemarken, Obl. te Lond.	5	97⅛			
Dito	3				
Braz. Geldl. 1824 v. £ 100	5		97		
Dito 1839 van £ 100	5				
Dito 1843 „ 100	5				
Dito 1852	4½		92		
Sardinië	5				
Peru, Geldl. 1854	4½				
Dito te Parijs					
Ecuador, Oblig. 1855	1	13¾	13½		
Venezuela, dito 6 pCt. thans	4½		26[illegible]	26[illegible]	
Dito Uitgestelde	2	10½	10½		
Grenada, Obligatiën	3½	17 15/16	[illegible]		
Dito Uitgestelde		5 7/16			
Mexiko, dito	3	17 7/16	17 5/16	17½	
Nrd-Amer. Pl. *Hope en C.*, Lr. A		f 695	685		
Dito dito Lr. B					
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.				
Amerik. Bank-Aktiën					
Illinois Spoorw. Aandeelen		92			
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 pCt.	79¼	78½	78¼	
Louisiana	5				
Grieken, Obl. Geldl. 1825	5				

Prost 87.

De markt, aanvankelijk in eene vaste stemming, sluit in eene zeer flaauwe houding, met veel verkoopen in oostenrijksche fondsen.

Koers van het Geld: Beleening 6 pCt. Prolongatie 6½ pCt. Diskonto 7 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	[illegible]			
Bordeaux	[illegible]		Petersburg		1.65
[illegible]			Weenen	6/w.	32[illegible]
Madrid	2/m.	236	Augsburg		[illegible]
Cadix		238	Frankfort		[illegible]
Seville		236	Hamburg		[illegible]
Bilbao		238			35[illegible]
Lissabon		40½	Londen	2/m.	11.57½
Porto		40½		zigt	11.85
Genua	2/m.	45	Rotterdam		

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIJS, 21 Nov. Fransche 4½ pc. 91.0— ; 3 pc. 66.95; 1¼ pc. Spanje 25; 3 pc. id. 37; Fr. O. Sp. 653; Rom. Leen. —.

MADRID, 20 Nov. 3 pc. Schuld 36 25, id. 1¼ pc. 26.20.

LONDEN, 21 Nov. Consols op tijd 90; Spanje buitenl. [illegible]; Rusl. 5 pc. 105; id. 4½ pc. 95; Holl. [illegible] 96½; id. 2½ pc. 63½; Sard. 5 pc. 88; Braz. 99; P[illegible] 4½ pc. 15; Gren. uitg. 6; id. werk. 19; Mexiko 3 pc. [illegible]; Portugal 3 pc. 43½; Ecuador 14; Venezuela 29; W[illegible] Amst. —; Hamburg —.

WEENEN, 21 Nov. Met. 5 pc. 80⅞; Nationale 83¾; Bank-Aktien 978; Credit Anst. 197; Noord-Bahn akt. 175; O.-Fr. Spoorw. akt. 275¾; Saltzb. 100½; Lomb. Venetiaans. 90; Wissel op Londen 10.29; Goud 10½; Zilver 8.

BERLIJN, 21 Nov. 4½ pc. Pr. Staatsch. 99¼; 5 pc. Rusland 103½; Wissel op Londen 2/m 6Th. 19⅝; Amst. kort 141⅞; Hamb. 150¼; Petersburg 95¾; Diskonto 7½.

HAMBURG, 21 Nov. Spanje 3 pc. —; id. 1½ pc 23⅛; Rusl. 5 pc. 99; 4½ pc. 92½; 3 pc. Mexikanen 6⅝; Vereinsbank 98½; Noord-Duits. bank 87¼; Wissel op Londen 3/m. — —; id. kort — —; Amst. —.—; Diskonto 9½.

FRANKFORT, 21 Nov. 5 pc. Met. 74½; 1¼ pc. Spanje binnenl. 24⅞; id. 3 pc. —; Wissel op Londen 3/m ——; Parijs —; Weenen ——; Amsterdam —; Diskonto 6.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 21 Nov. Gerst verkocht: 125/2.6 St. Petersburg f 178 6/w. — Moutwijn f 15,—; Jenever f 20,50; Amst. Proef f 21,75, per ned. vat zonder fust, zonder de belasting; Spoeling f 2,20, per ketel.

SCHEEPSTIJDINGEN.

UITGEZEILD:

TEXEL, 20 Nov. Molenaar, Maria, la Rochelle.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 23 November, in lading naar:

Frankfort.	J. Stumm, Frankfort N°. 14.
Maintz.	W. Huppert, Maintz N°. 5.
Keulen.	Th. Kamps, Cöln. N°. 11.
Mannheim.	J. Noll, Stad Mannheim.
Coblentz.	J. Staats, Tancred.
Dusseldorp en Neuss.	W. J. F. Wilson, Niederrhein N°. 11.
Urdingen en Ruhrort.	M. Knoch, Franconia.

AMSTERDAM, 15 November, vertrokken naar

Ruhrort.	J. van Beek, Vrouw Wilhelmina.
Keulen.	A. Kosterman, Cöln N°. 5.

Rijnhoogte	ARNHEM, 20 Nov. 1 p. 5 duim.
	KEULEN, 22 » 2 vt. 5 »

Advertentiën.

(3862) GETROUWD:

J. B. A. VAN BASTEN BATENBURG,
van *Lichtenvoorde*,
en
T. L. M. H. BOVENS.

MAASBREE, 18 November 1857.

Heden beviel zeer voorspoedig van eenen welgeschapen *ZOON*, mijn geliefde Echtgenoote ANTOINETTE PETRONELLA BRUINEMAN.

M. G. LAGERWEIJ.

SCHIEDAM, 21 November 1857. (3876)

(3877) Heden overleed te Delft, na eene kortstondige ziekte, tot onze bittere droefheid, in den ouderdom van 24 jaren, onze geliefde tweede Dochter, CORNELIA MARIA DE VOYS, (Zuster MARIA RUDOLPHINA) Lid van de Congregatie der Zusters van Liefde van onze L. V. van Barmhartigheid, gevestigd te Tilburg.

F. DE VOYS.
M. P. DE VOYS,
geb. DE VOYS.

AMSTERDAM,
19 November 1857.

Strekkende deze tot kennisgeving aan vrienden en bekenden zoo binnen als buiten deze stad.

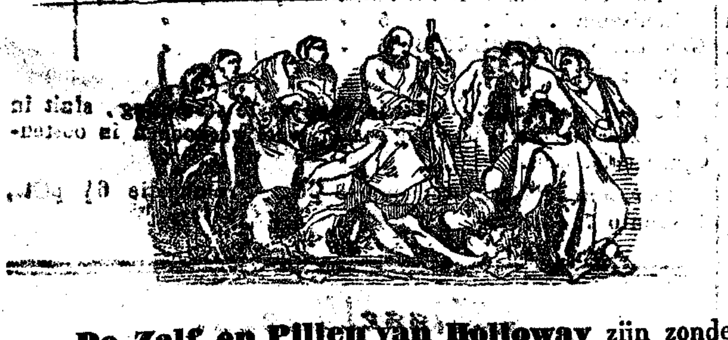

De Zalf en Pillen van Holloway zijn zonder weerga in gevallen van zinkingen. L..... M..., te Monnikendam, was sedert 4 jaren onophoudelijk aan zinkingen onderhevig, welke zoo zeer hadden toegenomen, dat hij vier of vijf maanden lang genoodzaak was het bed te houden, en de geneesheeren verklaarden hem rond uit dat hij niet moest verwachten ooit weder wel te worden. Hij zag dus van elk ander middel af, en begon de zalf en pillen van Holloway te gebruiken. Deze veroorzaakte eene zoo groote verandering in zijn gestel, dat hij spoedig zijne gewone bezigheden kon hervatten, en nog eenigen tijd daarmede voortgegaan zijnde, herstelde hij tot verwondering van een elk, geheel en al.

... *Doosjes Pillen* à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 6.75; f 13.50, f 20.50.

... *Zalf* à f 0.80, f 1.85, f 3.00, f 7.05, f 13.85.

... franco aanvragen à contant te bekomen bij de ... Apothekers, Utrechtschestraat, Y N°. 251 en N... N°. 78, als Dépôthouders te *Amsterdam*, bij ... GROOTENDORST, dépôthouder te *Utrecht*, G. VERHAART, dépôthouder te *Prinsland* en bij J. STRAAT, ...MAN, hoofd-dépôthouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's-Etablishment.* (3706)

AANBESTEDING.

De Aanbesteding van de te **bouwen NIEUWE KERK, ENZ.**, voor de O. L. VROUWE PAROCHIE te SCHIEDAM, zal op **Dingsdag** den **1 December 1857** (*in plaats van Maandag 30 November, zoo als eerst gemeld is*), des middags ten **12 ure**, ten Huize van den Logementhouder J. VAN VELZEN, in **de Visscherij**, bij de Vlaardinger Poort aldaar geschieden.

De aanwijzing in loco zal op den dag der Besteding des morgens ten 10 ure plaats hebben.

Het bestek is op *franco* aanvrage bij den Boekhandelaar P. J. VAN DIJK te **Schiedam**, à f **1.**— te bekomen.

Informatiën zijn te verkrijgen bij den Architect B. M. SCHREIJER, te **Rotterdam.**

Zie verder de Courant van 16 November 1857.

SCHIEDAM, 22 November 1857. (3875)

BOEKHANDEL VAN C. L. VAN LANGENHUYSEN.

ENSEIGNEMENT
DANS
LES SALLES D'ASILE POUR L'ENFANCE.

Livres, Tableaux, Images, Registres, Mobilier et Matériel.

Images pour les salles d'asile, de 25 centimètres de hauteur sur 50 centimètres de largeur environ.

1°. ANIMAUX DOMESTIQUES, 10 sujets.
Prix en noir . . . . f 1.75
— colariés . . . . » 3.50
Le texte explicatif, par M. Batelle. 2e édit. » 0.50

2°. ANIMAUX SAUVAGES, 10 sujets.
Prix, en noir . . . . » 1.75
— coloriés . . . . » 3,50
Le texte explicatif. Brochure in-8°. . . . » 0.50

3°. ARBRES, ARBUSTES, PLANTES, 6 sujets.
Prix, en noir . . . . » 1.25
— coloriés . . . . » 2.50
Le texte explicatif. Brochure in-8 . . . » 0.50

4°. ARTS ET MÉTIERS, 10 sujets.
Prix, en noir . . . . » 2.50
— coloriés . . . . » 5.00
Le texte explicatif, par M. Boucard. . » 0.50

5°. CULTURE ET EMPLOI DU BLÉ, 6 sujets.
Prix, en noir . . . . » 1.2...
— coloriés . . . . » 2,50
Le texte explicatif. Brochure in 8°. . . » 0.5...

6°. HISTOIRE SAINTE, 1re partie, 25 sujets. *Nouvelle édition*
Prix, en noir . . . . f 3.0...
— coloriés . . . . » 7.50
Le texte explicatif, par Mme Chevreau-Lemercier
2e édition Brochure in-18. Prix . . . f 0.5...

7°. HISTOIRE SAINTE, 2e partie, 25 sujets. *Nouvelle édition*
Prix, en noir . . . . f 3.0...
— coloriés . . . . » 7.5...
Le texte explicatif. Brochure in-8° . . . » 0.5...

8°. HISTOIRE DE N.-S. JÉSUS CRIST, 14 sujets.
Prix, en noir . . . . f 2.5...
— coloriés . . . . » 6.0...
Le texte explicatif, par Mme Chevreau Lemercier
2e édition. Brochure in-18 . . . . . f 0.5...

9°. NOTIONS INDUSTRIELLES, 10 sujets.
Prix, en noir . . . . » 2.5...
— coloriés . . . . » 5.0...
Le texte explicatif, par M. Boucard. . . » 0.5...

10°. RÉCITS MORAUX, 18 sujets.
Prix, en noir . . . . » 3....
— coloriés . . . . » 7....
Le texte explicatif, Brochure in-8°. . . » 0....

11°. SEPT (LES) COULEURS PRINCIPALES DU SPECTRE SOLAIRE qui forment la lumière blanche du soleil. 1 feuille avec un texte explicatif, in-8°. Prix . . . f 0....

(3838) JOH. NOMAN EN ZOON te Zalt-Bommel, verzonden dezer dagen bestelling-lijsten voor 1858 van

AGLAJA,

MAANDBOEK VOOR DAMES HANDWERKEN.

Met volle overtuiging mogen wij zeggen dat de **Aglaja** gedurende haar elfjarig bestaan, krachtig is opgegroeid; en het werk zich onafgebroken en TOENEMEND heeft mogen verheugen in de gunst der Dames. **Aglaja** is herhaalde malen de niet zeer gewone eer te beurt gevallen, dat onderscheidene der degelijkste Journalen van het buitenland uit **Aglaja** hebben geput en overgenomen.

Men zal zich daarom blijven beijveren, om de **Aglaja** op de hoogte van den tijd en in den eersten rang te doen blijven, zoo door het leveren van de nieuwste handwerken, niet alleen in het breijen, haken, ...pen, of andere nieuwe verscheidenheden, maar ook door het leveren van bruikbare goede modeberigten.

VOORWAARDEN VAN UITGAVE: De **Aglaja** wordt uitgegeven in maandelijksche afleveringen, met 4 à 6 zwarte en gekleurde platen in elk nommer, in een net gedrukten omslag. De prijs van elke maandelijksche aflevering is slechts

VIJF EN TWINTIG CENTS.

Men schrijft in voor niet minder dan voor eenen geheelen Jaargang of **12** afleveringen. — Van de vorige 10 Jaargangen zijn nog enkele Exemplaren voorhanden.

MAANDELIJKSCHE KRONIJK,

GESCHIEDENIS VAN DEN DAG.

De **Maandelijksche Kronijk** bestaat sedert 5 jaren en ondervindt eene voortdurende, ja toenemende belangstelling. Het is dus blijkbaar dat zij in eene wezenlijke behoefte van den tijd voorziet. — Voor den lezer, uit welken stand ook, is het eene noodzakelijke lectuur, omdat men door de **Kronijk** op de hoogte blijft van alles wat er dagelijks in alle Landen voorvalt.

VOORWAARDEN VAN UITGAVE: De **Maandelijksche Kronijk** wordt uitgegeven in maandelijksche afleveringen van 4 à 6 vel met een fraai lithographisch portret in een net gedrukten omslag. De prijs van elke maandelijksche aflevering met portret, is slechts

DERTIG CENTS.

Men schrijft in voor niet minder dan voor een geheelen Jaargang of **12** afleveringen. — Van de vorige 5 Jaargangen zijn nog slechts enkele Exemplaren voorhanden.

Bovengenoemden debiteren met succes:

M. J. VAN LENNEP,

TIJDKAART VAN DE GESCHIEDENIS DES VADERLANDS

VAN DE VROEGSTE TIJDEN TOT OP HEDEN,

fraai geïllustreerd met vignetten door **C. Rochussen**, in 2 bladen met afzonderlijke beschrijving ...
Idem op linnen met rollen . . . .

Deze TIJDKAART die door hare fraaije illustratiën een aanschouwelijk overzigt geeft der ... feiten om daardoor het geheugen te gemoet te komen, behoort te huis in elke **School** *en* ... *en evenzeer in de* **Bibliotheek** *van ieder, die op de beoefening onzer historie prijs stelt.*

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.